

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗ

Καθηγήτρια

Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Επικοινωνία: τηλέφωνο γραφείου 27410 74984

Email: despikar@yahoo.gr

Η **Δέσποινα Καρακατσάνη** σπούδασε Ιστορία στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και στη συνέχεια έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο Paris 8, Saint-Denis-Vincennes και στη Διδακτική Ιστορίας και Γεωγραφίας στο Πανεπιστήμιο Paris 7 Jussieu (Γαλλία). Εκπόνησε στη συνέχεια διδακτορική διατριβή στο πεδίο των Επιστημών της Εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο Paris 8 Saint-Denis-Vincennes (Γαλλία).

Στο Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής διδάσκει τα εξής μαθήματα:

- Εισαγωγή στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης
- Αρχές Εκπαιδευτικής Θεωρίας
- Ιδιότητα του Πολίτη και Πολυπολιτισμικότητα
- Ιστορία Κοινωνικής πρόνοιας για το παιδί

Στην κατεύθυνση Κοινωνικές διακρίσεις, μετανάστευση, ιδιότητα του πολίτη του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος διδάσκει το μάθημα:

- Ιδιότητα του Πολίτη και Εκπαίδευση

Στην κατεύθυνση Θεσμοί και Πολιτικές Υγείας διδάσκει το μάθημα:

- Κοινωνική ιστορία της υγείας

Λοιπές Διδακτικές δραστηριότητες:

- Επιμόρφωση εκπαιδευτικών (Πρόγραμμα Εξομοίωσης)
- Διδασκαλία στο Μαράσλειο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης (2008-2009, 2010-2011)
- Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (Μεταπτυχιακό επίπεδο: Σπουδές στην Εκπαίδευση, Προπτυχιακό επίπεδο: Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό)

Μονογραφίες:

- Le citoyen à l'école. Manuels d'éducation civique et citoyenneté dans la Grèce d'après-guerre 1957-1989, Peter Lang, Συλλογή: Universitaires Européennes, Σειρά: XI-Pédagogie, Bern 1999.
- Εκπαίδευση και Πολιτική Διαπαιδαγώγηση: γνώσεις, αξίες, πρακτικές, Αθήνα, Μεταίχμιο, 2004.

- 'Υγιεινής Παραγγέλματα': ιατρική επίβλεψη και κοινωνική πρόνοια για το παιδί στις αρχές του 20ού αι. (σε συνεργασία με τη Βάσω Θεοδώρου), Αθήνα, Διόνικος, 2010.
- Building the Future of the Nation: A Social History of Child Health Welfare in Greece (1880-1936), (σε συνεργασία με τη Β. Θεοδώρου), Central European University Press, Budapest, υπό έκδοση 2012.
- Εκπαιδευτική Θεωρία και Διδακτική Πράξη. Μια κοινωνική ιστορία της διδασκαλίας και του διδασκαλικού επαγγέλματος, Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2012.
- Ζητήματα εκπαιδευτικής πολιτικής. Αναζητώντας το νέο σχολείο (επιμέλεια μαζί με τη Γιούλη Παπαδιαμαντάκη), Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2012.

Επιμέλειες:

- Το ελληνικό παιχνίδι. Διαδρομές στην ιστορία του, (σε συνεργασία με τη Κλειώ Γκουγκουλή), Αθήνα, MIET-ΕΛΙΑ, 2008.

Μεταφράσεις:

- J. Houssaye (επιμ.), Δεκαπέντε Παιδαγωγοί. Σταθμοί στην ιστορία της παιδαγωγικής Σκέψης, μετάφραση Δέσποινα Καρακατσάνη, Μεταίχμιο α΄ έκδοση 2000.
- R. Hofstetter, B. Schneuwly, (επιμ.), Εισαγωγή στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης, Μεταίχμιο 2005 [Επιμέλεια και Επίμετρο].
- G. Mialaret, Επιστήμες της εκπαίδευσης, Μεταίχμιο 2008.

Άρθρα: (μετά το 2000)

Δ. Καρακατσάνη, «Η μετάβαση από το κίνημα Freinet στη Θεσμική Παιδαγωγική», Virtual school. The Science of Education online, Δεκέμβριος 2001, τόμος 2, τεύχος 4, www.auth.gr/virtualschool/2.4/Praxis/karakatsani.html.

Δ. Καρακατσάνη, «Το Πειραματικό Λύκειο του Saint-Nazaire, το Αυτοδιοικούμενο Λύκειο του Παρισιού», *Αντιτετράδια της Εκπαίδευσης*, 2001, τχ. 59, σσ. 78-91.

D. Karakatsani, «The history of citizenship education in Greece during the post-war period (1950-1990): content and aims», *Childhood in South East Europe: Historical Perspectives on Growing Up in the 19th and 20th Century*, (Sl. Naumovic, M. Jovanovic, επιμ.) Zur Kunde Suedosteuropas, Band II/28, Belgrade-Graz 2001.

Β. Θεοδώρου, Δ. Καρακατσάνη, «Υγιεινής παραγγέλματα: το ενδιαφέρον για την υγεία των μαθητών και η υπηρεσία σχολικής υγιεινής τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα», Πρακτικά 2^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Η παιδεία στην αυγή του 21^{ου} αιώνα. Ιστορικο-Συγκριτικές προσεγγίσεις, 4-6 Οκτωβρίου 2002, Πανεπιστήμιο

Πατρών, Π.Τ.Δ.Ε.,σ.1-27 <http://www.elemedu.upatras.gr/eriande/index.htm>

Δ. Καρακατσάνη, Β. Θεοδώρου, «Το κίνημα της υπαίθριας αγωγής τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα. Κοινωνική αντίληψη και ιατρικο-παιδαγωγικές αναζητήσεις», Θέματα Ιστορίας της Εκπαίδευσης, τεύχος 2, Άνοιξη 2003, σσ. 55-78.

D. Karakatsani, «Former le citoyen à l'école : un objectif difficile, une mission problématique. L'exemple grec», Cahiers de l'implication, no 6, Δεκέμβριος 2003, τχ.

Β. Θεοδώρου, Δ. Καρακατσάνη, «Η εφαρμογή των αρχών της Νέας Αγωγής στο κίνημα των υπαιθρίων σχολείων στην Ευρώπη τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αι. Μια συγκριτική προσέγγιση», Πρακτικά 3ου Διεθνούς Συνεδρίου Ιστορία της Εκπαίδευσης, 1-3 Οκτωβρίου 2004 Πανεπιστήμιο Πατρών, Π.Τ.Δ.Ε., σ.1-27, <http://www.elemedu.upatras.gr/eriande/index.htm>, σ. 1-12.

D. Karakatsani, «Le citoyen dans le système éducatif grec: matières, activités et pratiques», *Spirale*, 34, 2004, 157-170.

Δ. Καρακατσάνη, «Οι παιδαγωγικές αρχές και οι εκπαιδευτικές καινοτομίες του Πορτογάλου παιδαγωγού Sergio Niza», Εκπαιδευτική Κοινότητα, τχ. 74, Μάιος-Ιούλιος 2005, σ. 38-40.

Δ. Καρακατσάνη, «Frantisek Bakule: Το 'τρομερό παιδί' της τσέχικης παιδαγωγικής», Εκπαιδευτική Κοινότητα, τχ. 72, Νοέμβριος 2004-Ιανουάριος 2005, σ. 19-22.

Δ. Καρακατσάνη, «Joseph Jacotot: εμπνευστής της ολικής διδασκαλίας, υπέρμαχος της διανοητικής χειραφέτησης», Εκπαιδευτική Κοινότητα, τχ. 73, Απρίλιος 2005, σ. 30-31.

V. Theodorou, D. Karakatsani, «Les hygiénistes à l'école: soins et prophylaxie s'agissant de la santé des enfants d'âge scolaire en Grèce au début du 20ième siècle» in Anna Olivia Jacovides Andrieu (edit.), *Le corps dans la langue, la littérature, l'histoire, les arts et arts du spectacle, Actes du XVIIIe Colloque International des Néo hellénistes des Universités francophones, Paris, Société Culturelle Néo-hellénique*, 2005, σ. 41-55

V. Theodorou, D. Karakatsani, «Ecole de plein air et Education nouvelle au début du 20ème siècle en Grèce : influences et limites d'une tentative, Carrefours de l'Education, 23, Ιανουάριος-Ιούνιος 2007, p. 187-204.

V. Theodorou, D. Karakatsani «Health Policy in interwar Greece: the intervention by the League of Nations Health Organisation», *Dynamis*, 28, 2008, pp. 53-75.

D. Karakatsani, «The Macedonian Question in Greek History Textbooks», «Albania and Northern Epirus in Greek Civic Schoolbooks since the 1970's», *Clio in the Balkans. The politics of History Education*, (edited by Christina Koulouri),

Center for Democracy and Reconciliation in Southeast Europe, Thessaloniki 2002, p. 289-291, 462-465.

D. Karakatsani, «L'Europa nei manuali greci di educazione civica», στο Βιβλιοσυλλογικό τόμο *Insegnare l'Europa. Concetti e rappresentazioni nei libri di testo europei*, Edizioni Fondazione Giovanni Agnelli, 2003, p. 323-341.

D. Karakatsani, T. Vervenioti, «Mythen der Nationen. Arena der Erinnerungen» στο βιβλίο *Doppelter Diskurs und gespaltene Erinnerung*, έκδοση του Ιστορικού Μουσείου Βερολίνου (Deutsches Historisches Museum), 2004, p. 257-284.

D. Karakatsani, «Pratiques éducatives, mœurs scolaires et religion dans la Grèce d'après-guerre (1946-1949)», *Education Comparée*, vol. 62, 2007, pp. 241-257.

Δ. Καρακατσάνη, «Οι εκπαιδευτικές και παιδαγωγικές διαστάσεις του παιχνιδιού. Ο ρόλος και οι χρήσεις του αθύρματος στην ελληνική εκπαίδευση», *Ελληνικό Παιχνίδι. Διαδρομές στην Ιστορία του* (επιμέλεια των Κ. Γκουγκουλή, Δ. Καρακατσάνη), Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας και Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο, έκδοση Δεκέμβριος 2008.

Δ. Καρακατσάνη, «Σωματική και Διανοητική υγεία του παιδιού: επιστημονικές προσεγγίσεις, υγιεινιστικές κατευθύνσεις και πολιτικός λόγος γύρω από την κανονικότητα στην Ελλάδα του μεσοπολέμου», *Δημόσια Υγεία και Πολιτική. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος και η εποχή του*, Παπαζήσης, 2008, σ. 359-373.

Δ. Καρακατσάνη, «Ο ρόλος του εκπαιδευτικού στο πλαίσιο της κοινωνικής και πολιτικής εκπαίδευσης. Επαγγελματισμός, αυτοανάπτυξη και διδακτικές στρατηγικές», επιμέλεια Θανάση Καραλή, Στάθη Μπάλια, εκδόσεις Παπαζήσης 2008, σ. 151-173.

D. Karakatsani, V. Theodorou, «Processus d'introduction des principes de l'éducation nouvelle en Grèce au début du 20ème siècle: enjeux idéologiques et enjeux de savoir », *Paedagogica Historica*, Vol. 45, N°. 4-5, 2009, p 515-533.

V. Theodorou, D. Karakatsani, *Eugenics and Puericulture: Interwar Medical Attempts to Improve Greek Biological Capital*, S. Trubeta, M. Turda, C. Promitzer, *Hygiene, Health-Politics-Eugenis: Engineering Society in Twentieth Century*, 2011, p. 299-323.

Σχολική Διοίκηση μέσω έργων. Εκπαιδευτικό υλικό για διευθυντές σχολείων και στελέχη εκπαίδευσης, (σε συνεργασία με Α. Προβατά, Ε. Παπαλόη, επιμέλεια και μετάφραση) Αθήνα, Διόνικος 2010.

Δ. Καρακατσάνη, Β. Θεοδώρου, *Σχολική Υγιεινή: προβληματισμοί, επιρροές και ενέργειες στο ελληνικό πλαίσιο (τέλη 19^{ου}-αρχές 20^{ού} αι.)*, Νεοελληνική Ιστορία της εκπαίδευσης, επιμέλεια Σ. Μπουζάκη. Υπό έκδοση 2011.

Α. Προβατά, Δ. Καρακατσάνη, Ε. Παπαλόη, *Αποτελεσματικότητα εκπαιδευτικής μονάδας και Διοίκηση μέσω Έργων: στόχοι, στάδια και εργαλεία*,

<http://www.alfavita.gr/artro.php?id=16018>

D. Karakatsani, Eugenic Concerns and Childwelfare in Greece. Facing the problem of corporal and mental health of children. Δημοσίευση σε συλλογικό τόμο του Πανεπιστημίου της Βαρσοβίας για την Ιστορία του Ευγονισμού (πολωνικά) Υπό έκδοση, 2011. Επιμέλεια: Kamila Uzarzyk

Δ. Καρακατσάνη, Β. Θεοδώρου, «Ευγονισμός, παιδοκομία και υγιεινιστικές ανησυχίες στην Ελλάδα του μεσοπολέμου» (σε συνεργασία με τη Β. Θεοδώρου), Ανθρωπολογία της υγείας, (επιμ. Μ. Σπυριδάκη), υπό έκδοση 2011.

Δ. Καρακατσάνη, Η ιστορική διαδρομή της Πολιτικής Εκπαίδευσης στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα κατά τον 20ό αι., Συγκριτική και Διεθνής Επιθεώρηση, υπό έκδοση 2012.

Ερευνητικά Προγράμματα:

- 1991-1992: Συμμετοχή σε ερευνητικό πρόγραμμα με αντικείμενο τον εντοπισμό και τη βιβλιογράφηση των ελληνικών σχολικών εγχειριδίων του 19ου και 20ού αιώνα. Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από την Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- 1995-1996: Συμμετοχή στο Ερευνητικό Πρόγραμμα «Καποδίστριας και Νεοελληνική Ιδεολογία» Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από την Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- 2001: Συμμετοχή σε ομάδα ιστορικών του Πανεπιστημίου της Σερβίας για την έκδοση ενός συλλογικού τόμου με διδακτικό υλικό για την Παιδική Ηλικία στα Βαλκάνια. (Childhood in the Balkans, editors: Ristic and Stojanovic, Association for Social History, Βελιγράδι)
- 2005-2006: Εκπαιδευτικές Πρακτικές και Σχολικά Ήθη στο πρωτοβάθμιο σχολείο (1950-1974). Μια κοινωνική Ιστορία της διδασκαλίας στη μεταπολεμική Ελλάδα. Εκπονήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος μελετών του Ιστορικού Αρχείου Ελληνικής Νεολαίας και χρηματοδοτήθηκε από τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς.
- 2005-2006: Συμμετοχή σε ομάδα έργου για τη ψηφιοποίηση του αρχείου του Ιδρύματος Δημητρίου Γληνού (Πρόγραμμα Κοινωνίας της Πληροφορίας).
- 2008-2009: Συμμετοχή σε ομάδα εργασίας του Προγράμματος CiCe Children's Identity and Citizenship in Europe με θέμα: Inclusive Europe: New Minorities.
- 2008-2010: Συμμετοχή ως ερευνήτρια και συντονίστρια του προγράμματος για την Ελλάδα στο πρόγραμμα Comenius Project Based School Management (Σχολική Διοίκηση Μέσω Έργων). Πρόγραμμα συγχρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- 2008-2010: Συμμετοχή στην χρηματοδοτούμενη από το πρόγραμμα CiCe έρευνα με θέμα: Συμμετοχική Ιδιότητα του Πολίτη και Εκπαίδευση.
- 2009-2010: Συμμετοχή σε Ομάδα Εργασίας του προγράμματος CiCe-Children's Identity and Citizenship in Europe: New Minorities and Challenges for Education in Europe
- 2010-2011: Συμμετοχή ως εμπειρογνώμων σε ομάδα εργασίας του

Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για τη σύνταξη νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων για την υποχρεωτική εκπαίδευση.

- 2/2010-6/2011: Επισκέπτρια ερευνήτρια στο Πανεπιστήμιο Oxford Brookes (Αγγλία)
- 2011-2014 Συμμετοχή ως ερευνήτρια στο πρόγραμμα Enhancement of Quality Assurance System through Professional Development of Academic Leaders. Tempus Πρόγραμμα συγχρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- 2012-3 Συμμετοχή σε ομάδα εργασίας του προγράμματος CiCe με θέμα: Citizenship and identity Παρουσίαση και ανάλυση της βάσης δεδομένων του προγράμματος με θέμα: Democratic Participation and Social Cohesion.
- 2015-2017 Συμμετοχή στο πρόγραμμα Tempus IMEP-Internationalisation and Modernisation of Education and Processes in the Higher Education of Uzbekistan.
- 2015-2017 Συμμετοχή στο πρόγραμμα Tempus HUB4GROWTH-Heightening University-Business partnerships FOR smart and sustainable GROWTH in Asia.

Ερευνητικά Ενδιαφέροντα: Ιστορία των παιδαγωγικών ιδεών και θεωριών, Ιδιότητα του πολίτη-πολυπολιτισμικότητα και εκπαίδευση, Εναλλακτικά εκπαιδευτικά ρεύματα, Κοινωνική ιστορία της υγείας